

Cliënt:	Datum: Ingevuld door:	
Begin met de positieve kanten van sociale media en geef de jongere het gevoel dat hij/zij de expert is en het gesprek leidt. Dan creëer je de mogelijkheid om open over de risico's te praten.	Seksuele risico's als: sexting, grooming, informatie die niet bij de leeftijd past Emotionele risico's als: pesten, agressie en gepest worden Financiële risico's: financiële uitbuiting, phishing Privacy: zowel onbedoeld delen van gegevens als bewust omgaan met privéinformatie, foto's/film Houd rekening met de risicokenmerken van een LVB: overvraging, minder snel denken, gevolgen slechter overzien, beïnvloedbaar, laag zelfbeeld en ergens bij willen horen. Om deze gespreksleidraad goed te kunnen gebruiken, raden we je aan eerst de tool 'Hoe was jouw dag online?' te lezen.	
Verkenning: vraag eerst algemeen. Stel open vragen en probeer een beeld te krijgen van wat de jongere online doet.		
Vragen Wat heb jij vandaag online gedaan? (Game, Socials, YouTube, chat, sites) Komt er geen reactie vraag dan iets als: Ben jij een gamer? Luister jij veel muziek? Doe je dat met Spotify of YouTube? Heb je nog wat grappigs gezien?	Datum:	Om aan te denken tijdens de verkenning Neem de tijd (meer dan bij jongeren zonder LVB) en begin zo 'open' mogelijk: respectvol, je eigen normen en waarden zoveel mogelijk erbuiten laten, geïnteresseerd. Realiseer je dat de kans dat ze al negatieve ervaring hebben met hulpverlening op school of elders. Bouw vertrouwen op door neutraal te reageren, interesse te tonen.

Welke apps heb jij op je mobiel, PC, laptop? Waarom zijn die leuk? Mijn nichtje volgt volg jij ook bekende mensen? (Vloggers, BN'ers, influencers)		Wees je bewust van je eigen normen en oordelen. Sluit aan bij de actualiteit en interesses (hobby, bekende Nederlanders, vloggers e.d.)

Verdieping: praat over risico's.

Door voorbeelden te geven van concrete situaties geef je aan dat je het normaal vindt om over zowel negatieve als positieve situaties te praten, zonder te oordelen.

Vragen

Heb je weleens iets gekk
gehoord of meegemaakt
online?

Praat over concrete situaties
als sexting of crimineel
gedrag:

Ken je mensen die elkaar
blootfoto's sturen of over seks
praten via de app?
Wat denk je daarvan?

Heb je zelf weleens...?(als het
vertrouwen groot genoeg is.)

Ik sprak laatst een jongen die
100 euro had geleend aan een
jongen die hij van een online
game kende. Dat vond ik best
een risico. Heeft iemand jou
weleens geld gevraagd of
gezegd dat je heel snel veel
kunt verdienen?

Datum:

**Om aan te denken tijdens de
verdieping**

Realiseer je dat jongeren met een
LVB zich, ook als ze verbaal sterk
zijn, sociaal/emotioneel vaak
langzamer ontwikkelen.

Concrete voorbeelden en samen
op een app kijken werken het best.
Soms is de actualiteit een goede
aanleiding.

Je kunt voorbeelden uit de praktijk
gebruiken of verzinnen. Het praat
soms makkelijker over een ander.

Maak een screenshot of schrijf
belangrijke punten op om mee te
geven.

Let op dat je niet oordeelt en wees
je bewust van je eigen normen en
waarden.

Realiteit: samen de werkelijkheid bekijken.

Door samen te kijken naar waar ze online aanwezig zijn kun je **dingen duiden**, verwijzen naar **betrouwbare informatie** en krijg je **aanknopingspunten** om in te gaan op de risico's die je ziet.

Vragen

Jij zat toch op....dat ken ik niet zo goed. Mag ik het eens zien?
Of: daar zit ik ook op, ik vind .. zo leuk. Heb/ken jij dat ook?

Wat vinden je ouders van ...die app, je schermtijd, jouw online vrienden etc.

Maak je makkelijk vrienden?
Accepteer je een vriendschapsverzoek altijd?

Heb je vrienden die je nog nooit in het echt hebt gezien?

Als je je vrienden spreekt wat vind je dan belangrijk? (gezelligheid, nieuwe vrienden, informatie, aandacht, herkenning/delen van ervaringen)

Praat je weleens over hoe je je voelt met je online vrienden?

Datum:

Om aan te denken tijdens het samen kijken.

Als je een idee hebt gekregen van het online gedrag kom dan liefst op een ander moment terug op wat je als relevant ziet.

Dan is er misschien al nagedacht over je vragen en de risico's.

Wees concreet, zeg bijvoorbeeld: heeft een leuke foto, hoe weet je nou of hij/zij in het echt er zo uitziet? Zou het ook stiekem je leraar of de vrouw achter de kassa kunnen zijn?

Geef een voorbeeld van een jongere die in vertrouwen wat over zich zelf deelde en daar vervolgens om werd uitgelachen, of het bericht werd ongevraagd in een groepschat gezet.

Wat deel je wel/niet? En maakt het nog uit met wie? Snappen ze je? Wat weet je van je online vrienden? Hoe weet je of iemand is wie hij/zij zegt te zijn? Welke apps zou je echt niet gebruiken en waarom? Ken je het programma Catfish?		Vraag of ze het programma Catfish kennen. Waarom zijn er zoveel mensen die lang contact houden met iemand die ze nog nooit hebben gezien? (eenzaamheid, onzekerheid etc..)

Weerbaarheid vergroten

Alle jongeren maken online dingen mee die niet fijn zijn, pesten, verwarring en onzekerheid. Voor een

Vragen

Weet je waar de privacy instellingen zitten? Heb je die weleens aangepast?
Heb je weleens spijt gehad van een foto of chat?

Zeg jij makkelijk nee als iemand iets vraagt wat je eigenlijk niet wilt?

Wat zou je bijvoorbeeld liever niet doen?

En als de anderen je dan onaardig of kinderachtig vinden? Zeggen dat je niet zo flauw moet doen?

Heb je je camera altijd aanstaan?

Naar wie zou je toegaan als er iets naars gebeurt of je iets gekks ziet?

Datum:

Om aan te denken bij het vergroten van de weerbaarheid

Laat nadenken over 'wat online staat is blijvend en wereldwijd' betekent. Ook als je zelf je foto of bericht hebt verwijderd.

Gebruik voorbeelden van b.v. Catfish en jongeren die 'stuk' gemaakt zijn omdat een foto gedeeld is zonder hun toestemming. Vraag hoe dat voorkomen had kunnen worden.

Er zijn handige schuifjes te koop die voor de camera van mobiel of laptop geplakt kunnen worden. Een sticker erop kan ook.

In de brochure staan tips en links voor ouders en professionals die jongeren willen helpen hun weerbaarheid te vergroten.

Betrek de ouders erbij

Zeker als je het gevoel hebt dat het risico op negatieve ervaringen groot is.

Vragen

Vraag als je de kans hebt de ouders/ verzorgers wat ze weten van het online gedrag.

Ik kan het soms niet volgen al die nieuwe online dingen, die jongeren zijn er zo handig in, bent u er een beetje in thuis?

Vertelt ... weleens wat over wat hij/zij doet op mobiel of laptop?

Weet u welke games hij / zij speelt?

En met wie hij/zij contact heeft?

Kijkt u soms mee?

Zijn er thuis afspraken over tijden / privacy e.d.

Heeft ooit iets vervelends meegemaakt? Wat deed u toen?

Datum:**Om aan te denken bij het gesprek met ouders**

Je kunt ouders helpen met de links [uit de tool](#)

Wijs de ouders op het belang van een neutrale houding en open vragen.

Sommige ouders geven hun kind de schuld als er iets naars gebeurt.

Of ouders reageren in plaats van de jongere op een online bericht. Dat verergert de situatie meestal.

Houd rekening met de kans dat ouder(s) ook een (licht) verstandelijke beperking hebben.

Als het niet o.k. voelt.
 Twijfel je of krijg je de indruk dat er echt iets speelt, maak het dan bespreekbaar. Eerst met de jongere en afhankelijk van de situatie ook met de ouder(s). Zoek informatie (natuurlijk rekening houdend met privacy) bij collega's of specialisten.

Vragen Probeer zonder oordeel aan te geven wat je is opgevallen. Vaak schaamt een jongere zich als er iets naars is gebeurd. Geef aan dat het nooit 'eigen schuld' is van de jongere. Heb je het idee dat er echt iets mis is dan kun je specialistische hulp vragen.	Datum:	Om rekening mee te houden als je het gevoel hebt dat er meer speelt. Er zijn instanties die informatie bieden over signalering en hulp. Kijk in de tool of op de site van het Landelijk Kenniscentrum LVB.